

Behandling:

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
		Rådet for likestilling av funksjonshemmede
		Administrasjonsutvalget
		Formannskap
		Kommunestyret

Delårsrapport 2/2025**Kommunedirektørens forslag til innstilling/vedtak****Kommunedirektørens innstilling til vedtak**

1. Kommunestyret tar delårsrapporten til orientering.

2. Investeringsbudsjett endres slik:

2a)

Investering (tall i 1000 kr)	Endring	Kommentar
Stiklestad skole	+10 000	Jf orientering i formannskap 05.06.25.
Verdal bo- og behandlingssenter byggetrinn 2	-20 000	Forskyvning til 2026
Total endring delårsrapport 2	-10 000	

2b) Forskriftskjema investering justeres i etterkant av kommunestyrevedtaket og legges fram i økonomisk rapportering i delårsrapport 3 i august.

3. Driftsbudsjett endres slik:

3a) Samfunnsutvikling, næring og landbruk økes med 2,3 mill. kroner til dekning av merutgifter fester av eiendom Ørin Sør (jf. politisk sak i FS 05.06.25).

3b) Kostnader til ny ordning AFP innarbeides i budsjettet med en økning på 10,2 mill. kroner. Styrkingen legges sentralt på tjenesteområde administrasjon, styring og fellesutgifter inntil videre. Kommunedirektøren får fullmakt til å justere budsjetttrimmen for tjenesteområdene.

3c) Utbytteinntekter fra NTE økes med 2,963 mill kroner

4. Endringene ovenfor finansieres slik:

4a) Økte inntekter fra skatt og rammetilskudd 9,3 mill. kroner, som også inkluderer kompensasjon av økte pensjonskostnader (jf pkt 3a)

4b) Resterende merutgifter finansieres med økte renteinntekter med 3,2 mill. kroner

4c) Utbytte fra NTE avsettes til bundne driftsfond med 2,963 mill. kroner.

5. Administrative budsjettendringer vedtas

Administrative budsjettendringer vedtas i samsvar med endringer vedtatt av kommunedirektør etter fullmakt i budsjettvedtak 16.12.24 pkt 8, økonomireglement og delegeringsreglement.

- Budsjett for tjenesteområde helse og omsorg endres slik:
 - Inntekter fra ressurskrevende tjenester økes med 0,316 mill. kroner. Merinntekter som gjelder 2024 overføres til og disponeres av tjenesteområde helse og omsorg. Endringen medfører kun at beløpet gjøres tilgjengelig for disponering av budsjettansvarlige innenfor helse, og påvirker ikke rammen for helse og omsorg.
 - Bruk av bundet driftsfond fond økes med 0,489 mill. kroner.
- Tjenesteområde oppvekt endres slik:
 - bruk av bundne fond reduseres ned 0,48 mill. kroner og avsetning til bundne fond reduseres med 0,504 mill. kroner
- Det foretas omdisponering mellom tjenesteområdene oppvekst og helse og omsorg med 0,612 mill. kroner. Tjenesteområdet oppvekst reduseres med med 0,612 mill. kroner med tilsvarende styrking av tjenesteområde helse og omsorg.

Relevante lenker

Relevante lenker Webpublikasjon i Framsikt er den fullstendige delårsrapport 2/2025. Saksframlegget er en oppsummering av rapporten. Lenke: [Delårsrapport 2/2025](#)

Saksopplysninger

Kommunedirektøren legger med dette fram andre delårsrapport for 2025 med årsprognose. Delårsrapportene skiller seg fra de enklere månedsrapportene til formannskapet, ved at de både måler avvik på perioden som har gått og et estimat for avvik i månedene fram til årsskiftet. Årsprognosen og analysen er lagt i en egen nettpublikasjon (Framsiktverktøyet) som publiseres på kommunens nettside. Lenke legges ved saken.

Foreslåtte budsjettjusteringer

Forslag endringer i driftsbudsjettet

Til 3a) Bevilgning samfunnsutvikling, næring og landbruk økes med 2,3 mill kroner.

I politisk sak 69/25 vedtok formannskapet 05.juni 2025 regulering av festeavgift på tomter kommunen bortfester, med bakgrunn i inngått avtale mellom grunneier og Verdal kommune. Som følge av differansen i pris mellom gammel og ny festeavtale med grunneier øker kommunens utgifter. Rammen til tjenesteområde samfunnsutvikling, næring og landbruk foreslås økt med 2,3 mill kroner til dekning av merutgifter.

Til 3b) Bevilgning til pensjon økes med 10,2 mill kroner

Ny offentlig AFP-ordning vil medføre økte pensjonsutgifter i 2025. Det er ikke avklart om kommunen mottar full kompensasjon for merutgiftene. Budsjettrammen for pensjon økes tilsvarende beregnet kompensasjon i frie inntekter. Foreløpig anslag på kompensasjon for økte pensjonsutgifter utgjør 10,2 mill kroner. Pensjonsutgiftene økes tilsvarende med 10,2 mill kroner. Utgiftene avsettes på fellesområdet, tjenesteområde administrasjon, fellesutgifter.

Til 3c) Utbytte fra NTE styrkes med 2,963 mill kroner.

Forventet utbytte fra NTE i 2025 utgjør 12,963 mill. kroner. Budsjettert utbytte 10 mill kroner, økes med 2,963 mill kroner. Utbyttet er budsjettert avsatt til bundne fond, utviklingsfond og kraftfond iht vedtatte retningslinjer.

Til 4a) Økte inntekter fra skatt og rammetilskudd 9,3 mill kr

Oppdatert prognose fra KS etter revidert nasjonalbudsjett, viser merinntekter fra skatt og rammetilskudd på 9,3 mill kroner forhold til revidert budsjett (jf delårsrapport 1.) Prognosemodellen omfatter anslag for kompensasjon for merutgifter til pensjon. Revidert budsjettet for skatt og rammetilskudd økes med 9,3 mill kroner, som følge av økte merutgifter til pensjon.

Til 4b) Resterende finansiering økte renteinntekter 3,2 mill kr

Inntektene fra punkt 4a er ikke tilstrekkelige til å finansiere økte bevilgninger til festeavgift og pensjon. Rest finansieringsbehov 3,2 mill. kroner finansieres med økte renteinntekter.

Prognoser i delårsrapport 2 viser besparelser i renteutgifter og merinntekter fra renter av bankinnskudd. Prognosene inneholder noe usikkerhet og viser en mulig besparelse. Prognose kan bli endret vesentlig som følge av utvikling i likviditet og rentenivå. Økning av budsjett for renteinntekter må derfor ses som en saldering i forhold til økt utgiftsnivå.

Til 4c) Utbytte fra NTE avsettes til bundne driftsfond med 2,963 mill kr

Mottatt utbytte i NTE avsettes til bundne fond, utviklingsfond og kraftfond iht reviderte retningslinjer, som skal vedtas av kommunestyret i juni.

Til 5. Administrative budsjettendringer vedtas

Det gjennomføres endringer i budsjettet som ikke krever politisk vedtak. Dette er to typer endringer:

- Administrative budsjettendringer etter fullmakt i økonomireglementet
- Innarbeiding av budsjettendringer vedtatt av kommunestyrevedtak i perioden mars til og med mai.

Etter endring av forståelsen av regnskapsreglene er det nå et krav om at kolonnen revidert budsjett i regnskapsoppstillingen bare skal inneholde politiske vedtak. Altså skal administrative vedtak etter økonomireglement ikke inngå i kolonnen. I saken fremmes forslag at administrative budsjettjusteringer godkjennes av kommunestyret. Kommunestyret har ingen plikt til å vedta alle de administrative vedtakene som er gjort.

Administrative budsjettjusteringer i delårsrapport 2 omfatter justering mellom tjenesteområde grunnskole og helse og omsorg, samt endring bundne driftsfond, og disponering av merinntekter til ressurskrevende tjenester.

Bevilgningsrammen for det enkelte tjenesteområde endres ikke som følge av endringene i bundne fond. Dette fordi avsetninger og bruk i stor grad er øremerkede midler som skal brukes i samsvar med forpliktelsen som følger med midlene. Bundne fond er ikke en del av kommunestyrets prioriteringer nettopp fordi midlene er bundet til formål.

Forslag endringer i investeringsbudsjett

Investeringer vedtas på prosjektnivå i Verdal kommune. Det betyr at det er kommunestyret som vedtar alle endringer på prosjektnivå. Dette er ikke delegert til Kommunedirektør.

Reduksjon i investeringsbudsjettet for 2025 med 10 mill kr. Investeringer reduserer i utgangspunktet årets låneopptak og momskompensasjon.

Prosjekter med tidsforskyvninger

Dette gjelder kun tidsforskyvninger knyttet til framdrift. Når det skjer en tidsforskyvning, må også finansieringen forskyves. Investeringene i Verdal kommune vedtas på prosjektnivå og alle endringer må derfor vedtas politisk.

Budsjettavvik og årsprognose

Årsprognosen pr mai viser et anslått merforbruk på -5,1 mill kroner. Prognosen er -5,5 mill kroner dårligere enn årsprognosen i delårsrapport 1.

Merforbruket er knyttet til tjenesteområdene. For tjenesteområdene anslås merforbruk på 32,5 mill kroner, en forverring på 23 mill kroner. Av økningen gjelder 10,2 mil kroner økte pensjonsutgifter som følge av ny offentlig AFP. Merutgiftene finansieres delvis av økte generelle inntekter, og mindreutgifter til finans.

Avviket på generelle inntekter skyldes i stor grad merinntekter for å kompensere merutgifter til ny AFP pensjonsordning. Dette har gitt tillegg både på inntektssiden og på fellesutgiftene. Utgiftene er så langt ikke fordelt ut på tjenestene, men ligger i fellesutgiftene i tjenesteområde administrasjon, styring og fellesutgifter.

Det er store budsjettavvik på renteinntekter. Dette skyldes kombinasjoner av høyere rente og høy likviditet på ubrukte lånemidler. Årsakene til dette er forklart i delårsrapporten.

De største avvikene innen tjenesteområdene er innen helse og omsorg og barnevern, men det er også betydelig avvik innen barnehage, grunnskole og sosiale tjenester

Oversikt over prognosen i delårsrapportene hittil i år.

Sammendrag årsprognose budsjettavvik	Prognose årsavvik 2025		Endring
	Mars	Mai	
Generelle driftsinntekter	9 700	9 305	-395
Netto finansutgifter		21 063	21 063
Disponering eller dekking av netto driftsresultat.		-2 963	-2 963
Sum endring i midler som kan fordeles	9 700	27 405	17 705
Administrasjon, styring og fellesutgifter	426	-10 397	-10 823
Barnehage	-3 780	-2 900	880
Grunnskole	-10	-3 228	-3 218
Helsestasjon og lege	-668	-650	18
Helse og omsorg	-4 674	-7 485	-2 811
Sosiale tjenester	39	-2 614	-2 653
Barnevern	-555	-4 965	-4 410
Kultur og idrett	-	-	-
Plan	-30	-718	-688
Samfunnsutvikling, næring og landbruk	-	405	405
Samferdsel og veier	-	-	-
Brann og redning	-	-	-

Sammendrag årsprognose budsjettavvik	Prognose årsavvik 2025		Endring
	Mars	Mai	
Vann avløp og renovasjon, selvkost	-	-	-
Kirke	-	-	-
Tjenester utenfor ord. kommunalt ansvarsområde	-	-	-
Sum disponering	-9 252	-32 552	-23 300
Merforbruk - / mindreforbruk +	448	-5 148	-5 596

Totaloversikt økonomi finnes i web-utgaven.

Fellesinntekter og finans

Endringer i fellesinntekter er positiv. Det skyldes samlet virkning av økt rammetilskudd og lavere prognose for inntektsutjevning (skatt). Økningen i rammetilskuddet må ses i sammenheng med økte pensjonskostnader til ny AFP-ordning. I revidert statsbudsjett for 2025 varsles at kommunesektoren får en kompensasjon for merutgiftene. Det er foreløpig ikke kjent hvordan kompensasjonen skal fordeles mellom kommunene. Det er derfor for tidlig å si om merutgiftene blir fullt kompensert for Verdal kommune. Ny prognose for skatt og rammetilskudd etter kommuneprop og revidert nasjonalbudsjett viser en økning i inntektene fra skatt og rammetilskudd med 9,3 mill kr. Det er mer informasjon om dette i driftskapitlet i web-utgaven av delårsrapporten.

Renter av lån

På finansområdet viser nye prognoser fra juni at det ligger an til en innsparing i renteutgifter på ca 5,5 mill kr for året totalt. Innsparing i renteutgifter er som ventet ut fra tidligere økonomirapporteringer. Driverne bak besparelsen er at det er tatt opp nye lån med lavere rentesats enn i budsjettpremissene og at rentemarginen så langt delvis dekker opp for at Norges Bank ikke har satt ned rentene hittil i år. Mindreutgiftene på renter av lån anslås nå til ca halvparten av den budsjetterte rentemarginen som var 12 mill kr i det opprinnelige budsjettet.

Renteinntekter

Det er store merinntekter på renter. Merinntekter skyldes kombinasjon av høyere rente og overskuddslikviditet fra låneopptak. Overskuddslikviditeten skyldes at det fra februar ble valgt en strategi der lån ble tatt opp tidlig i året og plassert i bankinnskudd fram til investeringene blir betalt. Strategien ble valgt fordi rentesats på bankinnskudd var høyere enn budsjettert, høyere enn lånerenten på nye fastrentelån og fordi det passet inn i lånestrategien å ta opp nye fastrentelån på det tidspunktet. Merinntektene på rentene fra overskuddslikviditet er gunstig for regnskapet i 2025. Merk at dette ikke gir noen garanti for at fastrentelån er lønnsomt. Svaret på om fastrente har vært lønnsomt, er det ikke mulig å svare på før fastrentelånene er nedbetalt.

Den lånte ubrukte likviditeten har medført at renteinntekter fra bankinnskudd har vært nærmere 2 mill kr pr måned fra februar til juni, mens budsjettet for renteinntekter var basert på en likviditet på 100 mill kr, en rentesats på 4,1% og renteinntekter på 400.000 kr pr

måned. Budsjettet var basert på en forsiktig strategi om å holde igjen låneopptakene så lenge som mulig og at likviditet skulle være lav. Med opptak av nye lån til investeringer og videreutlån, har likviditeten vært 400 til 500 mill kr fra februar til juni og dette har økt renteinntektene. Renteeffekten av lånt likviditet vil avta utover i andre halvår når investeringsutgiftene betales og husbanklånene formidles. Da vil likviditeten gå ned til sitt normale nivå eller lavere enn dette, dersom kommunen får et merforbruk.

Det høye rentenivået gir også en økning i inntektene på byggelånsrenter og inntekter fra videreformidlingslån (Husbanklån).

Samlet sett kan det anslås besparelser i renteutgifter og merinntekter fra renter av bankinnskudd på ca 18,1 mill kr for 2025. Dette kan endres mye av videre utvikling i likviditet og rentenivå utover året.

Utbytteinntekter

Utbytteinntekter fra NTE blir 12,9 mill kr mot budsjettet 10 mill kr. Økningen på 2,9 mill kr avsettes til bundne fond til disponering i budsjettet for 2026. Merinntekter og avsetning reguleres som administrativt budsjettvedtak. Dette fordi NTE-midlene forvaltes i hht retningslinjer vedtatt av kommunestyret.

Budsjettavvik i tjenestene

Av etterfølgende tabell "totaloversikt økonomi" framgår målt avvik (merforbruk) i tjenesteområdene pr mai, på ca, -10,3 mill kroner. Årsprognosen for tjenesteområde viser et merforbruk på - 32,5 mill kroner.

Det påpekes at virksomheter som går i pluss pr mai kan være feilperiodisert. Dette ser en også ved å sammenligne resultatet pr mai med årsprognosen.

Nedenfor er det et sammendrag av status for tjenesteområdene. Det vises til nærmere omtale under hvert tjenesteområde i web-utgaven av delårsrapporten.

Administrasjon, styring og fellesutgifter

For tjenestene generelt er det ikke målt merforbruk pr mai. Tjenesteområdet inneholder avsetninger til lønn og pensjon. Prognose for merforbruk er knyttet til merutgifter til ny AFP-ordning for offentlig sektor, og må ses i sammenheng med prognoser for fellesinntekter. Som omtalt under fellesinntekter er det ikke kjent om kommunen får full kompensasjon for merutgiftene.

Barnehage

Målt merforbruk pr mai er 0,6 mill kroner. Prognosen er et merforbruk på 2,9 mill kr. Det er gjort flere administrative tiltak for å redusere merforbruket, men tjenesten er ikke i mål. Ytterligere tiltak vil være en bemanningsreduksjon som fører til brudd på norm. Se nærmere beskrivelse i tjenesteområde-kapittelet i web-utgaven.

Grunnskole

Det er målt 3,2 mill kr i merforbruk pr mai, og det rapporteres et forventet merforbruk på 2,3 mill kr ved årsslutt i 2025. Merforbruket er knyttet til skole og SFO. Skole og SFO har tilpasset driften ut fra midler tilført etter delårsrapport 1.

Helsestasjon og lege

Det er målt et mindreforbruk pr mai for legetjenester og legevakt. Prognose for året viser et anslått merforbruk på kr -0,7 mill kroner. Prognosen er knyttet til brukerbetaling, og refusjoner fra HELFO, samt fengselshelsetjenesten. I prognosen for året inngår utgifter til to nye fastleger og husleie i kommunalt legesenter.

Helse- og omsorg

Det er målt merforbruk pr. mai. Prognosen for året viser et anslått merforbruk på -7,5 mill kroner. Merforbruket pr mai er 2,8 mill kroner høyere enn prognose i delårsrapport 1. I prognosen inngår iverksatt innsparingstiltak på totalt 11,85 mill kroner.

Merforbruket er knyttet til hjemmetjenester, utskrivningsklare pasienter og BPA. For hjemmetjenester er det merutgiftene knyttet bla. til ambulerende hjemmetjenester og økt bruk av velferdsteknologi. Budsjetterte utgifter til utskrivningsklare pasienter er brukt pr mai. For BPA er det knyttet stor usikkerhet til videre utgifter og økning pga økt rettighetsfesting, ubehandlede søkere og avslag som er oversendt Statsforvalteren. Sykefraværet er økende og det forventes merutgifter til lønn til vikarer, overtid og annen tilleggslønn. Nye tiltak som medfører avvik er ny fastlegehjemmel, husleie på kommunalt legesenter og sykehjemslege.

Det jobbes med å dempe aktiviteten i tillegg til å ivareta innsparingskravene. Dette er derfor stor usikkerhet til prognose for området i 2025.

Sosiale tjenester

Det er målt merforbruk pr mai. Den største delen av merforbruket gjelder økonomisk sosialhjelp, hvor driveren er bosetting av flyktninger. Det er forventet merforbruk ved årsslutt, men hvor stort dette kommer til å bli er fortsatt usikkert. Det følges med på utviklingen på området.

Kultur og idrett

Prognose for året er balanse iht budsjett.

Barnevern

Pr mai er det ikke målt merforbruk. Det er forventet et merforbruk ved årsslutt, foreløpig prognose er 4,9 mill kr. Økt aktivitet og flere plasseringer enn budsjettert er årsaken.

Plan

Det er et målt merforbruk pr mai. Ved årsslutt forventes et merforbruk, knyttet til mindre inntekt enn budsjettert.

Samfunn, næring og landbruk

Det er pr mai er det er merforbruk på ca 1,8 mill kr. Dette skyldes festeavgift Ørin Sør. Dersom tjenesteområdet tilføres midler, er det en forventning om at området er på budsjett ved årsslutt.

Samferdsel og veier

Forventes å holde budsjett.

Brann og redning

Det er ingen opplysninger fra selskapet om avvik fra budsjett. Eventuelle avvik fra Brann og redning vil pga selskapsformen ikke påvirke regnskapet for 2025, men komme som en endring i bevilgning i 2026.

Vann og avløp

Balanse pr mai. Foreløpig prognose tilsier et lite overskudd ved årsslutt.

Kirke

Den største utgiftsposten er tilskuddet til kirken. I tillegg kommer utgifter til stell av gravlund, graving mv. Tilskuddet til kirken er utbetalt og det forventes ingen store avvik på området.

Hovedtrekk i delårsrapporten

Regnskapet og årsprognosen pr mai viser at det fortsatt er et merforbruk i tjenestene. Det er fortsatt stor usikkerhet med prognosen. Det er mye igjen av året og mye kan endre seg andre halvår. Tilnærmingen er også i stor grad lineær, det vil si at prognosene er regnet ut fra at de sju siste månedene av året utvikler seg forutsigbart.

Det er forskjell mellom tjenestene. Enkelte tjenester har betydelig større utfordringer med å holde budsjett enn andre.

Kommunedirektør varslet i delårsrapport 1/25 at det innenfor enkelte virksomhetsområder var risiko for at budsjettpremiss kunne komme i konflikt med rettighetslovgivning og normer. I delårsrapportvedtaket ble det gitt en tilleggsbevilgning for å styrke rammene for skole og barnehage. Kommunedirektøren vil avvente til delårsrapport 3/25 med å ta en ny vurdering av om tilleggsbevilgningen er tilstrekkelig til å unngå konflikt med lov og norm.

Det er liten grunn til å forvente at merforbruket for året kan løses bare gjennom styring og kontroll. Det vil kreve administrative tiltak som kommunedirektøren iverksetter og det vil også kunne kreve tiltak som må vedtas av kommunestyret. I delårsrapport 1 og 2 i 2025 er det ikke tatt inn tiltak som krever politisk vedtak. Det kan bli aktuelt å ta inn slike tiltak i delårsrapport 3. I juni legges fram en egen politisk sak om revisjon av Nasjonaljubileet 2030 og økonomi knyttet til Stiklestad for nye tusen år. Om kommunen vedtar økte bevilgninger vil dette medføre økt bruk av disposisjonsfond. Administrasjonsutvalget skal behandle revisjon av lønnspolitisk plan i juni. Handlingsplanen kan få konsekvenser for lønnskostnadene i hele

organisasjonen. Politisk sak om organisering i tjeneste i BODA er utsatt til august. De to siste sakene kan få økonomisk konsekvens, men hvor stor konsekvens er ikke avklart.

Budsjettavvikene i første kvartal var i stor grad sammenfallende med bildet nasjonalt fra KS sin regnskapsundersøkelse. Det er samme trend i delårsrapport 2. De utgiftsområdene som har hatt den største utgiftsveksten nasjonalt er stort sett de samme områdene som har merforbruk i årsprognosen til Verdal kommune. Utgiftene til sosiale tjenester vokser i Verdal slik trenden var nasjonalt i 2024. I delårsrapport 1/25 ble det vist til stor risiko i for budsjettoverskridelser. Dette har slått ut i prognosene pr mai.

Regnskapsundersøkelsen ble omtalt i delårsrapport 1/25 og det henvises til denne for detaljer lenke: [delårsrapport 1/2025](#)

Inntektene er bare en del av utfordringene i kommuneøkonomien. Mangel på arbeidskraft og forventningsgapet i befolkningen er en minst like stor utfordring. At dette misforholdet mellom ressurser og behov ville oppstå, er godt varslet fra statlig hold og er også tydelig beskrevet i økonomiplanene i Verdal kommune de siste årene. Det ligger derfor ingen overraskelser i at kommunes økonomi nå strammer seg til. Det store ubesvarte spørsmålet er hvordan Verdal kommune forholder seg til utfordringen. Det vil ikke være mulig på lengre sikt å løse utfordringen med å hente penger fra disposisjonsfondet.

Kommuneproposisjonen gir statlige signaler for den økonomiske utviklingen i 2026 og senere år. Proposisjonen melder en vekst i inntekter i 2026, men mesteparten av veksten går med til lønns- og prisstigning, vekst i pensjonskostnader og merutgifter som følger av endret befolkningssammensetning. Det er ikke varslet en vekst som er sterk nok til å endre ved det totale utfordringsbildet.

Dersom disposisjonsfondet tappes og likviditeten reduseres, kan en krevende situasjon oppstå i løpet av de neste årene. Det hjelper noe at årsregnskapet i Verdal kommunen for 2024 ble en del bedre enn fryktet. Det gir et kort pusterom, men den underliggende utfordringen har ikke forsvunnet. Her kan det vises til beregningen av underliggende drift i årsberetningen for 2024.

Mange av de ekstraordinære tiltakene høsten 2024 og i budsjett for 2025 er ikke bærekraftige over tid. Kutt i kompetansetiltak og stopp i digitaliseringsarbeidet kan over tid forsterke ubalansen. Staten forventer effektivisering og vil trolig forvente lavere utgiftsbehov i kommunene som følge av bedre kompetanse og digitalisering. Hvis ikke Verdal kommune er klar for å møte utfordringen, vil kommunen mangle verktøyet som er nødvendig for å møte en fremtidig lavere inntektsvekst.

Det er også nødvendig å minne om at inntektene i 2025 er høye som følge av tilskudd for bosetting av flyktninger. De høye inntektene brukes til mer enn utgifter til flyktninger. Det gir en kunstig oppblåsing av budsjetter, som det ikke vil være mulig å videreføre når integreringstilskuddene går ned i årene fremover.

Tiltak

Alle enheter må spare så mye som mulig for å unngå merforbruk i 2025. Dette er også innarbeidet i økonomireglementet for 2025, som kommunestyret vedtok som en del av budsjett 2025. Det betyr i klartekst at ingen budsjettansvarlige har rett til å bruke opp budsjetttrammene for 2025. Det vil redusere skadevirkningen av merforbruk inntil nye og bærekraftige tiltak er på plass.

Det er utarbeidet og iverksatt en plan for hvordan budsjettet for administrasjon kan tas ned med 5 mill kr. Under administrasjon, styring og fellesutgifter i tjenestekapitlene i web-utgaven, er det tatt inn en tabell som viser tiltakene. Dette er oppfølging av vedtaket i

budsjettet av 16.12.24 sak 1. Tiltakene gjennomføres som administrative budsjettendringer fram mot delårsrapport 3, men flere av tiltakene er allerede iverksatt. Vedtaket er slik:

Næring, samfunn, stab og støtte: Reduksjon 5 millioner

- Rammen reduseres med kr 5.000.000,-.

Vi reduserer ramme innenfor administrasjonen for å redusere nedtaket på tjenester som ligger nær brukerne i kommunen.

Nedtrekk fordeles etter stillingsnøkkel

Organisasjon

Heltidskultur

Mål for organisasjonen for gjennomsnittlig stillingsandel er 90 % innen utløpet av økonomiplanperioden 2025- 2028

Status ved siste rapportering til administrasjonsutvalget i mai er samlet sett slik:

- Gjennomsnittlig stillingsandel er på 85 %. Dette er en økning på 5 prosentpoeng fra april 2023 (da målingen startet), og status quo fra rapporten i april
- Menn har en gjennomsnittlig stillingsandel på 88 % og kvinner har 84,2 %

Mål for organisasjonen for heltids- andel er at 50 % av ansatte innen helse skal ha heltid innen utløpet av økonomiplanperioden 2025- 2028, mens for resten av organisasjon er målet 80 %.

Samlet tall for organisasjonen viser at menn har en heltids- andel på 73,09 %, mens kvinner har 58,09 %.

Nærvær/ Fravær

Målet for organisasjonen i økonomiplanperioden 2025 til 2028 er et nærvær på minst 94 %.

Status:

- Pr utgangen av april -25 er nærværet for organisasjonen siste 12 mnd 90,19 %
- Nærværstallene er i underkant av 4 prosentpoeng lavere enn målet som er satt i økonomiplanen.

Sykefraværet fordeler seg med 3,22 % i arbeidsgiverperioden, og 6,74 % utenfor arbeidsgiverperioden.

Rekruttere, utvikle og beholde

En overordnet målsetting i økonomiplan for 2025 til 2028 er at det skal settes av 0,5 % av de samlede lønnsmidler til kompetanseheving for ansatte. Ved de vedtatte kutt i kommunedirektørens budsjett i 2025 har det også vært nødvendig å kutte i avsatt pott til kompetanseutvikling.

Organisasjonen har gjennomført et arbeid med å videreutvikle lønnspolitikken, og ny lønnspolitikk kommer til behandling i administrasjonsutvalget i juni.

Gavereglementet er justert og behandlet i administrasjonsutvalget i løpet av første halvår.

Årsverkrapportering

Delårsrapporten omfatter en oversikt over utvikling i årsverk, som regnskapsføres som fast lønn. Det vises til tabell og omtale i webutgaven.

Vurdering av saken

Vurdering av budsjettavvik og årsprognose

Måling og rapportering

Måling av budsjettavvik i løpet av året er en krevende oppgave som alltid innebærer at det må brukes skjønn og anslag. Kommuneregnskapet har ikke full regnskapsavslutning pr måned med full periodisering av lønn, renter osv. Når delårsrapporten pr mai skrives, foregår det fortsatt regnskapsføring på mai. Slik vil det være inntil regnskapsperioden blir lukket. Det vil derfor alltid være en risiko for at det måles feil i forhold til det som blir endelig regnskapsresultat. Erfaringene fra de siste årene er likevel at utviklingstrekkene kan fanges opp gjennom året. Det er derfor all grunn til å ta på alvor det prognosen viser.

Vurdering av mulighetene fremover

Om resten av året kan gi nye muligheter ved at inntekter økes, renter reduseres osv., er det vanskelig å si noe helt sikkert om. Det er ikke kalkulert med at det kan komme bedre nyheter underveis i året. Revidert nasjonalbudsjett i mai 2025 kom ikke med noen nyheter som i vesentlig grad bedrer situasjonen. Det kom informasjon om noe lavere prisvekst og et varsel om skattesvikt. Summen av de to forholdene er i en liten pluss (400 mill kr) nasjonalt, men kommunedirektør vurderer at dette er for lite til at det kan trekkes en entydig konklusjon for virkningen lokalt. Det er all grunn til å følge med på den nasjonale skatteinngangen resten av året. KS har gitt signaler om at denne kan bli sterkere enn det som er varslet i revidert. Den neste prognosen fra kommunaldepartementet forventes å komme med statsbudsjettet i oktober.

Utviklingen i disposisjonsfond krever at det må gjøres tiltak for å få bedre balanse mellom inntekter og utgifter. Det er viktig at nye tiltak utredes og iverksettes så snart som mulig. Det er ingen automatikk i at endringer i andre halvår skyves til neste budsjett og økonomiplan. Endringer gjennomføres innenfor det som kreves av demokratiske prosesser og partssamarbeid.

Det kan selvsagt stilles spørsmål om manglede budsjettbalanse hos tjenestene skyldes svak budsjettrealisme, men kommunen forventes etter økonomibestemmelsene i kommuneloven å tilpasse sin aktivitet etter de inntekter som kan disponeres. Kommuneproposisjonen og revidert nasjonalbudsjett er regjeringens dokumenter som skal si noe om status og forventningene videre inn i 2026. Regjeringen viser i dokumentene at det ikke er tvil om at det er en svært krevende økonomi i mange kommuner. Regjeringen er likevel tydelig på at kommunene må effektivisere drift, uten at det sies så mye om hvordan dette skal skje. Her skal løsningene finnes lokalt i den enkelte kommune. Sammenholdt med perspektivmeldingen fra regjeringen er budskapet at det finnes hverken penger eller nok arbeidskraft til å videreføre dagens driftsformer. Proposisjonen peker på behovet for at

inntektsvekst dekker helt nødvendige merutgifter til en aldrende befolkning. Ut over dette må kommunene selv finne gode og varige løsninger.

Statens forventning er at aktivitet i tjenestene tilpasses inntektene og at det er kommunestyret som har ansvar for en bærekraftig kommuneøkonomi. Disse forventningene er innarbeidet i kommunelovens krav om budsjettbalanse. Kravet om budsjettbalanse bygger på en forståelse av at sviktende kommuneøkonomi på lengre sikt utgjør en trussel for omfang og kvalitet på kommunenes tjenester. Høsten 2024 fikk kommunene et brev fra regjeringen ved kommunaldepartementet, som presiserer at kommunestyret har plikt til å prioritere innenfor realistiske inntektsrammer. I brevet fremgår at reduserte bevilgninger skal fordeles til de tjenestene som skal redusere sine driftsbudsjetter. Budsjettet i Verdal kommune bygger på budsjettpremiss og tiltak som skal gi budsjettrealisme. Likevel viser regnskap hittil i år og årsprognosen at det er store utfordringer å drifte innenfor vedtatte budsjetter. Når da budsjettprogrammene ikke kan økes, vil det gi et press på omstilling og effektivisering. Det er en stor og viktig oppgave å få til en bedre driftsbalanse i budsjettet til Verdal kommune. Det krever endringer som må gjennomføres løpende og endringer som må skje over tid. De største endringene vil trolig endre tjenestenes grunnpreg og må komme i økonomiplan og budsjett.

Vurdering av tiltak

Tiltak fra 2024, vedtak i delårsrapport nr 2, videreføres inntil videre i 2025. Det vil si at det også for 2025 er innkjøpskontroll og ansettelseskontroll.

Samtidig er det en behovsdrevet utgiftsvekst i enkelte sektorer som trekker ubalansen i motsatt retning. Vekst i helseutgifter og ytelser til livsopphold utfordrer målet om å redusere kommunenes merforbruk.

Videre reduksjoner av driftsnivå vil etter kommunedirektørens oppfatning krave mer omfattende endringer i tjenestenes innretning. Dette vil kreve utredninger og politiske vedtak. Dette må innarbeides i ny økonomiplan 2026-2029.

Vurdering av økonomisk utvikling

Analysene fra årsberetningen for 2024 er fortsatt relevante når det langsiktige poster som f.eks. gjeld, investeringer, langsiktig behovsutvikling osv. Spesielt vises til kapitlet Status driftsøkonomi under hovedkapittel Årsberetning og hovedkapitlet Status Behov. Nye utviklingstrekk er innarbeidet i delårsrapportene i 2025.,

Økt skatt og rammetilskudd

Økning i rammetilskudd og svikt i skatt er omtalt foran under saksopplysninger, KS har kommet med en ny prognose etter kommuneproposisjon og revidert nasjonalbudsjett i mai. Prognosen fanger derfor opp de siste signalene fra regjeringen. I tillegg er beregningen oppdatert med nye befolkningstall og oppdaterte beregningen av skattenivået lokalt i kommunene. Dette gir en sikrere prognose for effekten av befolkningsøkningen enn det som ble lagt inn i opprinnelig budsjett. I delårsrapport 1/25 ble virkningen av feil periodisering av rammetilskudd lagt inn med 4,8 mill kr ekstra. Disse midlene ble disponert i mars.

4a) Økt rammetilskudd 4,8 mill kr - Periodiseringsfeil i regnskap 2024 øker regnskapsført inntektsutjevning i rammetilskuddet med 4,8 mill kr.

Endringen i skatt og rammetilskudd er nå regnet fra revidert budsjett. Prognosen viser da en endring i skatt og rammetilskudd på 9,305 mill kr i ytterligere økning som følge av endringer i revidert nasjonalbudsjett og endringer i departementets skatteprognose. Økningen i inntekt inkluderer kompensasjonen for økte utgifter til ny AFP.

Innføring av ny AFP-ordning er beregnet å koste kommunene 11,2 mill kroner. Et foreløpig anslag fra KS viser at Verdal kommune tilføres 10,2 mill kr ekstra. Den endelige fordelingen av kompensasjon til kommunene vil neppe foreligge før i oktober i forbindelse med fremlegging av statsbudsjett 2026. Det er derfor ikke mulig å svare presist på om kompensasjonen dekker merkostnadene til Verdal kommune før endelige tall foreligger.

Merk at kompensasjonen på 10,2 mill utgjør et høyere beløp enn veksten i skatt og rammetilskudd totalt. Dette kan forklares med andre forhold som har trukket den samlede veksten ned. Nærmere detaljer er forklart i web-utgaven under kapitlet driftsinntekter.

Skatt og rammetilskudd er de desidert største kommunale inntektene og har stor betydning for det kommunale handlingsrommet. Utjevningen av skatteinntekter (inntektsutjevningen i inntektssystemet) omfordeler skatteinntekter mellom kommunene, slik at alle kommuner får et skattenivå på ca 95% av det nasjonale gjennomsnittet. Det vil si at skatteveksten lokalt i Verdal kommune har liten betydning for kommunens inntekter fra skatt. På grunn av omfordelingssystemet er Innbyggertallet som i stor grad (95%) styrer kommunens skatteinntekter etter utjevning.

Bosetting av flyktninger

Anmodningen om bosetting av flyktninger i 2025 er lavere enn lagt til grunn i budsjettet. Det ble budsjettert med 100 nye flyktninger, mens anmodningen er på 90. Bosettingen går tregere enn ønskelig, og foreløpig anslag på hva som er mulig å bosette i 2025 er lavere enn anmodningen. Boligmangel og medisinsk krevende fordelinger hvor kommunen ikke har de ressursene som trengs, er årsaken til at bosettingen har gått tregt i første halvår. Den største delen av inntekter fra bosettinger kommer fra integreringstilskuddet, og tilskuddet beregnes pr bosetting. Til tross for en anmodning og prognose på bosetting lavere enn målet, er prognosen på integreringstilskudd at kommunen mottar budsjetterte inntekter.

Finansposter

Det er gjort nye beregninger for renteinntekter og renteutgifter. Da budsjettet ble lagt i oktober 2024 ble det tatt hensyn til usikkerhet i rentenivå fra oktober 2024 til desember 2025. Når vi nå står i juni 2025 er usikkerheten redusert til de siste 7 månedene av 2025. For mange av lånene er rentene fastsatt til ut september. For disse lånene er det bare behov for risikomargin fra september til desember. Kalkylen regner bare rentemargin fremover i tid. Norges bank har så langt utsatt rentekuttene som var varslet. Dette har påvirket både renteutgiftene og renteinntektene og ført til avvik fra budsjettet.

Det er et mindreforbruk på 5,5 mill kr på renteutgifter. Det var som forventet ut fra tidligere økonomirapporteringer og rentevilkårene på nye låneopptak og refinansieringer i 2025. Rentemarginen ble beregnet til 12 mill kr i årsbudsjettet og er nå omtrent halvert. Nye utsettelse på forventede rentekutt vil sannsynligvis redusere marginen ytterligere slik at anslag mindreinntekt også reduseres.

Det er en stor merinntekt på prognose renteinntekter. Renteinntektene anslås nå til å bli 12,6 mill kr høyere enn budsjettert. Dette skyldes en kombinasjon av høyere rentesatser enn budsjettert og en midlertidig overskuddslikviditet. Det ble budsjettert ut fra at låneopptak skulle skyves så langt ut i året som mulig og at det bare skulle ligge minimums-likviditet på 100 mill kr i bankinnskudd. En slik strategi ville spart renteutgifter i fht budsjettet. I februar ble

strategien endret til å låne opp mesteparten av årets låneopptak og plassere midlene i banken fram til beløpene kommer til utbetaling på investeringer. Dette har gitt en midlertidig stor overskuddslikviditet som har gitt betydelig høyere renteinntekter enn budsjettet. Forholdet mellom lånerente og innskuddsrente på fastrentelån var en av flere utløsende faktorer for at lånene ble tatt opp tidlig i året. Rentene på innskuddene har ligget høyere enn renteutgiftene på de nye lånene hittil i år og dette antas å gjelde også for resten av året. Renteeffekten av midlertidig overskuddslikviditet vil forsvinne utover høsten. Hvor raskt effekten forsvinner, avhenger av likviditets-utviklingen i andre halvår.

Mer informasjon om renteberegningene i perioden 2025-2029 finnes i [web-utgaven](#).

Lønns- og prisvekst

Årslønnsvekst for kommunal sektor er anslått til 4,4%, mens prisvekst er anslått til 3,3%. Virkning av årets lønnsoppgjør er ikke beregnet, men prognoser indikerer at en mulig risiko for merutgifter, i størrelsesorden 1 mill kroner.

Pensjonskostnadene vil øke i 2025 som følge av ny offentlig AFP-ordning. Det er ikke avklart om kommunen vil få full kompensasjon for merutgiftene til pensjon. Kompensasjon er foreløpig anslått til 10,2 mill kroner., mens foreløpige prognoser for merutgifter utgjør omlag 11,2 mill kroner. Det understrekes at dette er usikre prognoser, som kommunedirektøren vil komme tilbake til i delårsrapport 3.

Sannsynlighetene for at regnskapet kommer ut i balanse 2025

Ut fra foreløpige årsprognose og signaler som er gitt fra staten, vurderer kommunedirektøren at det vil være krevende å komme ut i økonomisk balanse i 2025. Dette kan endre seg både til det verre og bedre i løpet av året. Det foreligger pr i dag ingen informasjon om at regjeringen har tenkt å øke inntektene til kommunene ut over det som ble varslet i 2024 og i revidert nasjonalbudsjett. Endringene som kom i revidert nasjonalbudsjett er relativt små når virkningene vurderes under ett. Kompensasjonen for ny AFP-ordning gir ikke noe nytt økt handlingsrom, Endringene i forventninger til prisvekst og skatteutvikling er omtrent i null for landet og blir da bagatellmessig når dette regnes ut på andelen som gjelder Verdal kommune. Det bekymringsfulle er muligheten for at Kommunaldepartementet kanskje også har undervurdert skattesvikten i 2025. Dette vil kommunedirektøren komme tilbake til i rapportering utover høsten. Det er også en urolig verden og rammevilkårene påvirkes av krig, tollmurer og uroligheter.

Det er satt kraftige tiltak for å bremse aktiviteten både i 2024 og 2025, slik at kommunen skal unngå merforbruk. Det er vanskelig å si om det lykkes å få en effekt av tiltakene eller om innsparinger spises opp av uventet inntektssvikt og/eller vekst i behov. Dette vil kommunedirektøren komme tilbake til i senere rapporteringer i 2025.

Status og utvikling i drift av tjenestene

Strukturen i de politiske dokumentene følger nasjonal inndeling av innbyggerbehov /tjenester (kostra). I dette kapitlet vil rapporteringsansvarlige fra de store sektorene i kommunen beskrive utfordringer og utvikling innenfor innbyggerbehov og tjenester de har ansvar for.

Oppveksttjenestene

Omstilling og handlingsrom

Oppvekstsektoren skal tilpasse aktiviteten med en reduksjon i budsjetttrammene fra kroner 526 millioner i 2025 til kroner 451 millioner i 2028 i vedtatte økonomiplan. Ut fra de økonomiske rammene i økonomiplanen 2026 -2029, og verbal-forslagene som ble vedtatt i forbindelse med budsjettbehandlingen (PS129/2024) desember 2024, har oppvekstsektoren et begrenset handlingsrom for å kunne tilpasse driften. Opprettholdes dagens skole- og barnehage tilbud (antall skoler og barnehager), og dagens økonomiske rammer til de andre oppveksttjenestene, er det ingen andre tiltak enn ytterligere årsverksreduksjon og omstilling av arbeidsoppgavene tilpasse driften til rammene i økonomiplanen.

En ytterligere årsverksreduksjon innen skoler og barnehager, fører til at Verdal kommune hverken oppfyller lærernorm, pedagog- og bemanningsnormen. Dette ble også omtalt i delårsrapport 1.

For å kunne levere gode tjenester innen oppvekstsektoren med lavere ressursinnsats, har det hittil i 2025 vært gjennomført flere administrative tiltak innen grunnskolen/SFO/VO, barnehagene, og barne- og familietjenesten. Tiltak som har vært nødvendig for å tilpasse driften til de økonomiske rammene. slik at tjenesteomfanget og kvaliteten ikke svekkes mer enn strengt nødvendig. For barne- og familietjenestene har det vært reduksjon i antall stillinger for helsestasjonen, skolehelsetjenesten, PPT med at man har holdt stillinger vakante.

Omstilling og utvikling – *Verdalsmodellen*

Felles målbilde for ansatte i oppvekstsektoren er Verdalsmodellen og *Sammen om en god oppvekst*. Modellen oppsummerer sektorens strategiske retning og overordnede satsninger for grunnskolen, SFO, voksenopplæringen, barnehagene og barne- og familietjenesten. Implementeringen og arbeidet med Verdalsmodellen vil bli omtalt i Strateginotatet for oppvekstsektoren, som kommer til politisk behandling i høst.

For å implementere Verdalsmodellen har Verdal kommunen fått innvilget skjønnsmidler av Statsforvalteren, til å arbeid med en helsefremmende oppvekst og en inkluderende praksis. Implementeringen og arbeidet med Verdalsmodellen, er sentral i arbeidet med å tilpasse og omstille oppveksttjenestene de kommende årene, for å kunne levere gode oppveksttjenester innen vedtatte budsjetttrammer i vedtatte økonomiplanen.

Skole/SFO

I tillegg til arbeidet med Verdalsmodellen, har skole og SFO startet opp med oppfølging av vedtak i politisk sak 129/2024, om å utrede hvordan oppvekstsektoren kan videreutvikles for å skape en bærekraftig og god skole. Utredningen og omstillingsprosessen skal handle om hvordan oppvekstsektoren kan videreutvikles for å skape en bærekraftig og god skole. Prosessen kalles for *Skifte*, og arbeidet med å se på ulike tiltak som skal gi synergieffekter er

godt i gang. Det vil jobbes ut over høsten 2025 for å sette i gang tiltak som vil gi effekt for budsjettåret 2026, men som også skal gi effekt høsten 2025, for å dekke avviket. Et tiltak for høsten 2025 vil være spesielt opp imot SFO. Dette er ytterligere omtalt i delårsrapporten i webutgaven.

Skole og SFO har tilpasset driften ut fra midler tilført etter delårsrapport 1. Alle skole er nå på lærernorm, og dette er nærmere omtalt i delårsrapporten. Skole og SFO rapporterer med et negativt avvik på krone 3 327 974. Kommunaldirektøren vil komme med en vurdering og eventuelle tiltak for 2025 i delårsrapport 3.

Barnehage

Barnehage har tilpasset driften med flere administrative tiltak hittil i 2025. Det er krevende å tilpasse barnehagedriften, og holde tjenestene innenfor lovens krav; spesielt når det gjelder tilrettelegging/styrking og spesialpedagogisk hjelp. Dette er omtalt spesielt i delårsrapporten i Framsikt. For å tilpass driften til rammen i 2025, er det ingen andre tiltak en bemanningsreduksjon med i overkant av 6 årsverk. Bemanning i barnehager er på minimumsnorm, og konsekvensene er brudd på norm og er nærmere omtalt i delårsrapporten i webutgaven.

Kommunedirektøren har behov for å omtale oppfølgingen av vedtak i PS 129/2024; *Det skal fortsatt praktiseres løpende inntak uavhengig av rett til barnehageplass.*

I 2025 er det forventet 134 fødsler i Verdal kommune, i tillegg til disse kommer tilflytting. Av de 134 fødslene er det 62 som er født før 01.05.2025. Disse har ikke rett til plass før 01.08.2026, men barnehagemyndigheten har allerede fått inn mange søknader om barnehageplass. Disse ønsker plass fra våren 2026. Å tilby disse plass fra 01.01.2026 (7 mnd. før de har rett til plass) vil utgjøre en ekstra kostnad, ut over den tildelte økonomiske rammen.

Kostnader ved å tilby 62 barn plass 7 måneder før de har rett på plass (fra 01.01.26 – 31.07.2026) gir en økt kostnad på kr. 8,7 millioner kroner (tilsvarende 23 årsverk). Småbarnsforeldre trenger forutsigbarhet og er i stor grad avhengig av barnehageplass når permisjonstiden er over. Retten til barnehageplass hensyntar ikke småbarnsforeldre sine behov. Å kunne tilby barnehageplass er viktig for at Verdal skal være en attraktiv plass å bo og arbeid i. Dette må avveies mot kommunens samlede økonomiske handlingsrom. Økte utgifter ut over lovkrav vil også øke beregningsgrunnlaget til private barnehager. Over tid vil økt kostnad bli betydelig høyere enn beløp synliggjort innledningsvis i avsnittet.

Kommunen har ikke mulighet til å begrense opptak i private barnehager, det vil si at de kan tilby plasser til de som ikke har rett til plass. Dette vil gi økte kostnader når det gjelder tilskudd til private barnehager. Kostnader vil justeres etter hvor mange ledige barnehageplasser det er i private barnehager.

I delårsrapporten i Framsikt er det omtalt konsekvensene av dynamikken i barnehageopptaket. Antall barnehagebarn er ikke konstant, men dynamisk. Det vil derfor ikke være mulig og å gi et klart svar om det er behov for tilførsel av bevilgning før i delårsrapport 3.

Barnevernstjenesten

Barnevernstjenesten har store utgifter knyttet til barn som bor utenfor hjemmet. Det er økte krav på fosterhjemsområdet og i tillegg fullt økonomisk ansvar for kommunen. Det er mange saker som har et høyere bekymringsnivå, og som medfører tiltak av omfattende karakter, også kostnadmessig. Det er derfor en usikkerhet om barnevernstjenesten holder seg innen

budsjettrammen i 2025. Kommunedirektøren kommer med en oppdatert vurdering og prognose i delårsrapport 3.

Barnevernsreformen tredde i kraft 1. januar 2022, og kommunene ble kompensert for reformen gjennom en økning i rammetilskuddet. Kommunaldirektøren har behov for å omtale noen langsiktige konsekvenser av reformen og overgangsordningene.

Barnevernsreformen har en overgangsordning som innebærer at eksisterende plasseringer, fra før reformen tredde i kraft 1. januar 2022, i spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem, skal videreføres så lenge barna som bor der har behov for dem. For disse plasseringene er de gamle, lavere egenandelene videreført. Kommunens utgifter, og Bufetats inntekter, øker etter hvert som barna flytter ut av eksisterende plasseringer. Overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem vil avsluttes fra og med 1. januar 2026. Det betyr at kommunene skal betale full egenandel for alle plasseringer i spesialiserte fosterhjem fra og med 1. januar 2026. Barne- og familiedepartementet vil i statsbudsjettet for 2026 foreslå at kommunene blir kompensert gjennom en økning i rammetilskuddet på om lag 150 mill. kroner.

For Verdal kommune sin del øker utgiften til spesialisert fosterhjem med om lag kr. 3,5 millioner fra 2026.

Barne- og familiedepartementet foreslår å innføre en plikt for kommunen å yte godtgjøring og utgiftsdekning til fosterforeldre. I tillegg foreslås det en plikt for kommunen å yte godtgjøring tiltenkt pensjonssparing til frikjøpte fosterforeldre. Forslaget om godtgjøring tiltenkt pensjonssparing er estimert til 127 mill. 2025-kroner. For å støtte opp under innføringen avplikten, ble rammetilskuddet for kommunene i 2025 styrket med halvårseffekten av forslaget.

Innvandrertjenesten

Det er gjennomført 27 bosettinger så langt i år. Politisk vedtak er på 90 personer for hele året. Altså under 1/3 planlagt bosatt første halvår. Prognosen som er lagt inn forventer at dette fortsetter resten av året.

Det er et mål å kunne bosette 90 personer i løpet av 2025 og det jobbes aktivt med å skaffe tilveie boliger. Tjenesten erfarer at antallet som søker beskyttelse er synkende. Det kan vil nødvendig å se på tjenesten og om mulig omstille den. Samtidig må en være klar over at flere av de som er bosatt siden 2022 har til dels store og krevende utfordringer og har behov for samordna tjenester.

Færre bosettinger får konsekvenser for økonomiplanrammene. Kommunedirektøren vil komme tilbake til dette i budsjett- og økonomiplanbehandlingen.

Helsetjenestene

Arbeidet med en fremtidsrettet helsetjeneste pågår for fullt i helse, hittil i 2025 er det gjennomført flere store omstillingstiltak for å tilpasse driften til rammene, samtidig som tiltakene skal være fremtidsrettet.

Helse drifter allerede effektivt og det er lite handlingsrom til ytterligere tiltak innenfor ordinær drift, det må derfor iverksettes større endringer med større innsparingsmuligheter, da veksten i behov medfører avvik av betydning som må sees helhetlig i helse. Prognosen for 2025 viser pr mai et merforbruk i helse på ca kroner 7,5 millioner, etter tilførte 2,4 millioner til ressurskrevende brukere utover ramme i 2025. Det jobbes også med tiltak av betydning for å tilpasse tjenestene til en ytterligere redusert ramme i 2026, med ca 16,6 millioner.

Helse har tradisjonelt jobbet etter prinsippet om å skjerme den direkte tjenesteleveransen og ansatte i tjenestene, da det allerede oppleves et høyt arbeidspress. Det er isteden prioritert

tiltak i strukturene rundt selve tjenesteleveransen, som ledelse, støttefunksjoner og organisering. Dette påvirker tjenestene og ansatte indirekte, og kan være årsak til et økende sykefravær.

Det er en bekymringsfull utvikling når det gjelder veksten i tjenestene, manglende rulling i korttidsavdeling og overliggere, dette er en god induksjon på status i helse. Se delårsrapport 2 for nærmere tall og statistikk på status og tjenesteutvikling, med rapporter fra Helseplattformen.

Alle budsjetttiltak for 2025 er nå lagt inn i prognose og iverksatt. Tiltakene har krevd betydelig ressurser i de berørte avdelingene. Budsjettpremiss for 2025 knyttet til drift av 132 sykehjemsplasser ved utgangen av 2025 vil ikke kunne innfris på grunn av utsatt åpning knyttet til flytting av legesenteret.

Iverksatt budsjett tiltak for 2025 tilsvarende kroner 11,85 millioner er lagt inn i årsprognose:

- Utsatt åpning av 8 nye sykehjemsplasser
- Avvikling av Forbregdsmyra, nye botilbud til beboere, nye arbeidsplasser til ansatte og utarbeidet nye turnuser
- Midlertidig stenging av 2. etg Melatunet og reduksjon av årsverk, nye botilbud til beboere, nye arbeidsplasser til ansatte og utarbeidet nye turnuser
- Redusert fra 3-2 virksomhetsledere, jobber med å sette nye ledergrupper
- Redusert lederstillinger fra 4 til 3 i hjemmesykepleien
- Slått sammen avdelinger og reduserte lederstillinger fra 6 til 3 i habilitering

Følgende nye tiltak er lagt inn i prognose:

- Ny fastlegehjemmel fra 01.09.25 kr 692 000
- Husleie kommunalt legesenter fra ca 01.10.25 kr 450 000
- Sykehjemslege 50 % stilling fra ca 01.09.25 kr 200 000

I tillegg jobbes det med flere utviklingstiltak:

- Gjennomgang av helsehjelp – hva er helsehjelp og ikke – prioritering
- Gjennomgang av renholdsoppgavene og hvem som gjør dette
- Medisinopplegg og samstemning – bedre samarbeid med fastlegene, flere brukere over på elektronisk medisindispenser
- Felles samordnet turnus i habilitering, ansatte går på tvers av flere tjenestesteder
- Tester ut nye turnuser, langvakter og 12-ukers
- Økt bruk av digitale tilsyn
- Jobbes med å få etablert ressursteam og hvordan dette skal organiseres, teamet skal ivareta alle alarmer fra trygghetsalarmer og velferdsteknologi, for å avlaste tjenestene, bedre arbeidshverdagen til ansatte og øke kvaliteten på tjenestene
- Opplæring Helseplattformen, til ansatte og ledere
- Fagopplæring – observasjonskompetanse, personsentrert omsorg, pasientforløp
- 4 ansatte skolert som instruktører i TID metodikk (kartlegging av adferdsmessige og psykologiske symptomer ved demens), skal ivareta opplæring til øvrige ansatte
- Avdelinger ved VBB og Veslefrikk er piloter i pårørendeprosjekt, med utprøving av Diggpå – digitalt verktøy for pårørende arbeid

- Lederutviklingsprogram
- Omorganisert hjemmetjenesten fra to til 3 soner, med hver sine avdelingsledere
- Etablert assisterende avdelingsledere med stillingsbeskrivelser
- Etablert driftskoordinatorer i enkelte avdelinger, med stillingsbeskrivelser
- Ny turnus i hjemmetjenesten – fra årsturnus til 12-ukersturnus med noen langvakter på helg
- Det jobbes med ulike tiltak for å få ned sykefravær ved flere avdelinger, bla er det satt inn bistand til leder fra personal avd, BHT, NAV og NAV arbeidslivssenter.
- Utgiftene til BPA må sees på universelt i helse, om oppgavene kan løses på andre måter
- Kompetansen på tilskudd til ressurskrevende brukere må økes, og det må jobbes helhetlig med dette i helse, samt øvrige tjeneste hvis det er aktuelt
- benytte kompetansen og tilbudene ved Frisklivssentralen for å styrke nærværet og redusere sykefraværet i helse - redusere sykefraværsutgifter
- prioritering av oppgaver - rehabiliteringstjenesten prioriterer innbyggere med rehabiliteringspotensiale for å unngå/ redusere tjenestebehov i andre deler av helsetjenesten.

Det jobbes aktivt med tiltak for å dempe den økonomisk negative spiralen, i den daglige drifte gjøres det løpende vurderinger innen:

- skalering av tjenestene
- leie inn lavere kompetanse ved fravær/vikariater/vakanser
- rekruttere nok vikarer og inn i faste stillinger
- tilpasning av arbeidslister
- redusert innleie ved fravær
- vaktlengder, turnus og arbeidstidsordninger
- gode innleierutiner
- oppfølging av sykemeldte
- gode og godt forankrede rutiner ved fravær
- kriseplan de dagene det er redusert bemanning og det vurderes forsvarlig å ikke leie inn/ ikke mulig å leie inn

Tiltak av mer omfattende karakter vurderes, og det må gjøres en grundigere kartlegging og vurdering knyttet til disse:

- Åpne de 8 midlertidig avviklede plassene i 2. etg Melatunet for å redusere overligger
- Tjenesten må samles for mere effektiv drift og kompetansesamling, redusere antall tjenestesteder / slå sammen tjenestesteder for å få større fagmiljø og tettere og lettere tilgang til påkrevet kompetanse. Dvs avvikle/ slå sammen små bofellesskap for å få stordriftsfordeler, sikre fagmiljøet og rekrutteringen
- Samlokalisering av tjenester og ytterligere reduksjon i antall ledere, eks drifte Vuku bo og helsetun som satellitt

- Avvikling av tjenestetilbud/botilbud, i dette ligger institusjonsplasser og/eller heldøgns omsorgsplasser
- Gjennomgang av husleieavtaler i tjenesten til private
- Alternativ organisering av medikamenthåndtering
- Redusere støttefunksjoner til ledere ytterligere
- Redusere tjenestene på natt/øke terskelen for tjenester på natt, gjennomgang av alle vedtak og ta i bruk velferdsteknologi i større grad
- Øke terskel for tildeling av praktisk bistand, og/eller øke prisene
- Vurdere ubetalte matpauser i de ulike avdelinger der det er mulig

Tjenester innenfor administrasjon, felles, samfunn og næring

Administrasjon, felles

- Omstillingsarbeid som følge av innsparingstiltak. Arbeidet med å iverksette innsparingstiltak pågår. Tiltakene er nærmere beskrevet i tjenestekområde administrasjon, styring og fellesutgifter.

Kultur

- Handlingsplan og politisk sak Nasjonaljubileet 2030
- Arrangement: 8. og 17. mai, samt for å få realisert Aktivitetsfest 11. mai
- Arbeid knyttet til idretts- og aktivitetsanlegg: Revidering samarbeidsavtale Vukuhallen, ferdigstilling klubbhus, tilleggsarealer og lysanlegg Verdal stadion, uteanlegg/fotballbane Stiklestad nye skole, samarbeidsavtale Levanger kommune om bruk av friidrettsanlegg, badebrygge i samskaping med næringsliv m.m.

Næring, landbruk, plan og byggesak

- Stor aktivitet på landbruksordninger med både nydyrking og dreneringsprosjekter
 - Skogsbruksleder er utleid til teknisk som konstituert virksomhetsleder for teknisk. Redusert kapasitet kan medføre forsinkelser ved oppstart knyttet til tilsyn spredt avløp
 - Ferdigstillelse av kommuneplanens arealdel
 - Stort antall private reguleringsplaner
 - Arbeid i prosjekter med Innherredsbyen, Verdal 20240 og Stiklestad for nye tusen år
-

Organisasjon

Heltidskultur:

Organisasjonen har en positiv utvikling både i gjennomsnittlig stillingsandel og i heltidsandel. Det jobbes godt i de ulike tjenestene, og det er et mål å fortsette det gode arbeidet som er påstartet. Utfordringen er at heltid koster, og denne kostnaden skal plasseres inn i trange budsjetter. Et godt arbeid med heltidskultur vil styrke vår evne til å rekruttere, utvikle og beholde ansatte.

Nærvær/ fravær:

Det er stor oppmerksomhet knyttet til nærvær, fravær i partssamarbeidet både på avdelingsnivå, virksomhetsnivå og i arbeidsmiljøutvalget.

Tiltak for å utvikle arbeidsmiljøet og på sikt oppnå høyere nærvær utformes av partene i tett samarbeid med bedriftshelsetjenesten, Nav arbeidslivssenter og personal- og HMS-avdelingen.

Det er de lange fraværene som skaper utfordringer, og fraværet over 60 dager er på 6,61 % ved mai- rapportering til administrasjonsutvalget.

Med det nærværstallet som organisasjonen har samlet sett, betyr det at ca 130 ansatte er borte fra arbeid hver dag. Forskning fra Statens arbeidsmiljøinstitutt (Stami) viser at det arbeidsrelaterte fraværet varierer på mellom 30 og 50 % avhengig av hvilke kommunale tjenester ansatte arbeider innenfor. Det betyr at mellom 40 og 50 ansatte er borte hver dag pga arbeidsrelaterte forhold. Det er disse forholdene det må arbeides med.

Noe av kommunestyret sin overordnede rolle som arbeidsgiver fremover vil være å tilpasse ambisjonene for tjenestene og kvaliteten på tjenestene i forhold til den bemanningen organisasjonen har for å løse det samlede samfunnsoppdraget.

Et godt HMS- arbeid vil styrke organisasjonens evne til å rekruttere, utvikle og beholde.

Rekruttere, utvikle og beholde:

Organisasjonens evne til å rekruttere, utvikle og beholde styrkes gjennom det arbeidet som er gjort med etablering av gavereglement og videreutvikling av lønnspolitikken.

Kutt i midler til kompetanseheving svekker organisasjonens evne til å rekruttere, utvikle og beholde. Organisasjonen må derfor arbeide aktivt med å frigjøre midler til nødvendig kompetanseheving i årene fremover, på tross av trangere økonomiske rammer. Kommunestyret bør derfor prioritere å sette av penger til en styrking innenfor de samlede økonomiske rammene.

I sum har organisasjonen gjort mange gode strategiske valg og satsinger for å styrke omdømmet og øke attraktiviteten som arbeidsgiver.

Det vises til nærmere omtale i kapittel om organisasjon i webutgaven av delårsrapporten.

Årsverkrapportering

Tabell over årsverkutvikling viser for mai at det er utlønnet 1080 årsverk fast lønn. Årsverk i interkommunale samarbeid IKRIL og Geodata skal ikke bare belastes Verdal kommune. Gullbilletten er et prosjekt av kortvarig karakter. Årsverksoversikten korrigeres derfor for årsverk for disse årsverkene. Korrigerte årsverk pr mai utgjør 1040,5. årsverk. Det utgjør en økning på 13 årsverk fra januar til mai.

Metode for årsverkrapportering er under utvikling i 2025. Både metode og registrering av data gjør at det foreligger risiko for feil presentasjon av data eller feil tolking av data. Blant annet er det en risiko for at årsverkene som presenteres pr måned ikke tar hensyn til periodiseringen av lønn (les: etterbetaling av fast lønn i etterfølgende måned).

Datagrunnlaget gir ikke grunnlag for å vurdere årsverk knyttet til ev prosjektstillinger

Utviklingen av metode for rapportering gir pr mai ikke tilstrekkelig informasjon til å forklare årsaker til endringer i årsverk. Kommunedirektøren vil arbeide videre med utvikling av rapporteringen i 2025.

Årsverkrapportering er nærmere omtalt i webutgaven under kapitlet organisasjon.

Administrative budsjettjusteringer

Kommunedirektøren vurderer det som krevende å operere med to sett revidert budsjett, som konsekvens av krav om at kolonnen revidert budsjett i regnskapsoppstillingen bare skal inneholde politiske vedtak.

For å slippe å forholde seg til to sett med budsjett, vil kommunedirektør anbefale at kommunestyret formelt også vedtar de administrative budsjettjusteringene. Dette må da gjøres i delårsrapportene og baseres på rapportering av hvilke budsjettjusteringer som er gjort. Kommunestyret har ingen plikt til å vedta alle de administrative vedtakene som er gjort.

Budsjettendringene framgår av etterfølgende tabell.

Administrative budsjettendringer er nærmere redegjort for i et web-utgaven under status driftsøkonomi.

Administrative budsjettjusteringer etter fullmakt i tjenesteområdene	Ramme- endring	Inntekt	Utgift
Refusjon for ressurskrevende tjenester. Tjenesteområde helse og omsorg.	0	-316	316
Avsetning og bruk av bundne fond (øremerkede midler) justeres. Tjenesteområde oppvekst.	0	-504	480
Avsetning og bruk av bundne fond (øremerkede midler) Tjenesteområde helse og omsorg.	0	-429	
Justering mellom tjenesteområder. Reduksjon tjenesteområde grunnskole	-612		
Justering mellom tjenesteområder. Styrking av tjenesteområde helse og omsorg.	612		

Standardvurderinger i saksframlegg

Handlingsrom:

Kommunestyret har handlingsrom til å endre på budsjettforslagene.

Økonomi:

Saken bidrar til bedre økonomisk kontroll og budsjettrealisme, som også er hensikten med delårsrapporten.

Klima, energi og miljø:

I delårsrapport er det ikke tatt med eget kapittel for klima, energi og miljø. Klima er et tema i økonomiplan 2025-2028 og årsberetning/årsrapport 2024.

Investeringer innebærer ressursbruk som har klimaeffekter. Noen investeringer har positive klimaeffekter, som for eksempel lavere energibruk. Det er ikke regnet eksakt på dette i denne saken. Det kan være aktuelt å tallsette positive effekter i fremtidige økonomiplaner.

Konklusjon

Vurderingene i dette kapitlet er videreført uendret fra delårsrapport 1/25. Det er ingenting i delårsrapporten eller i statlige styringssignaler som tilsier at utfordringene er endret.

I Verdal kommunes siste års budsjett og økonomiplan, har følgende overordnede budsjettpremiss vært gjeldende:

Sektorovergripende premiss

Realisme

Alle bevilgninger i budsjettet er gitt ut fra en forutsetning om at tjenestene skal drives innenfor lover og normer samtidig som budsjetttrammer holdes. Tjenestene skal til enhver tid, og gjennom tilgjengelige virkemidler, tilpasse bemanning til vedtatte driftsrammer innenfor gjeldende lov og regelverk.

Alle bevilgninger i budsjett for 2025 er gitt ut fra en forutsetning om at tjenestene skal drives innenfor lover og normer samtidig som budsjetttrammer holdes. Tjenestene skal til enhver tid, og gjennom tilgjengelige virkemidler, tilpasse bemanning til vedtatte driftsrammer innenfor gjeldende lov og regelverk.

Evnen til å tilpasse tjenestene til økonomiske rammer er avgjørende for hvordan kommunen kommer ut av året 2025. Delårsrapporten viser at det er krevende, men samtidig også at avvikene kan være mulig å håndtere. Dermed er det ikke sagt at utviklingen i tjenestene går i den retning som kommunestyret og/eller administrasjonen ønsker. Dagens situasjon kan av mange oppleves som en styrt nedbygging av kvalitet og omfang på kommunale tjenester. Utviklingen innebærer også en sentralisering av tjenester som oppleves som krevende for mange av innbyggerne.

Det er likevel ikke slik at kommunen kan velge dette bort. Det er inntektsrammene og lovkrav til tjenestene som presser fram endring. Det betyr indirekte at Storting og regjering i stor grad bestemmer utviklingen i kommunene og at kommunenes handlingsrom til enhver tid ligger innenfor de rammevilkårene som Storting og regjering har satt. I perspektivmeldingene er regjeringen(e) tydelige på at deres handlingsrom for å gjøre noe med dette vil krympe i årene som kommer.

Målkonflikter

I både budsjettet og i delårsrapport 1/2025 vises til risiko for at tiltak som er iverksatt for å holde budsjettet kan komme i konflikt med innbyggerrettigheter etter lov og norm. Dette er en problemstilling som administrasjonen er svært oppmerksom på og det jobbes for å redusere målkonflikten så mye som mulig. Kommunens systemer for varsling, avviksregistreringer og innbyggernes klager er viktig for å unngå lovbrudd.

Effektivisering av strukturer og tilpassing av tjenestenivå til gjeldende rammevilkår er et langsiktig arbeid. Handlingsrommet for langsiktige endringer er vurdert til å være størst innenfor de lovpålagte tjenestene, men situasjonen tilsier også at vurderinger må gjøres innenfor de ikke-lovpålagte tjenestene.

Hovedprinsippet fra det overordnede budsjettpremisset er at bevilgede rammer skal overholdes. Det er iverksatt ansettelsekontroll, hvor stillinger skal godkjennes av øverste ledernivå før iverksettelse. Det vil likevel være behov for å rekruttere i tiden fremover, for å sikre nødvendig og tilstrekkelig ressurser. Det er med andre ord ikke mulig å gjennomføre en full ansettelsesstopp.

En del av tiltakene som er videreført fra 2024 som innkjøpskontroll, ansettelsekontroll og reduksjon i opplæringskostnader, kan ramme tjenesteområdene tilfeldig, Slike tiltak representerer ikke noen varig løsning og det er nødvendig at disse tiltakene erstattes med løsninger som gir en mer varig innsparing og som ikke gir de samme skadevirkningene som de midlertidige tiltakene gir. I verste fall kan langtidskonsekvensene av å prøve å spare seg ut av ubalansen, bli at kommunale tjenester svekkes i omfang og kvalitet fordi organisasjonens evne til å produsere kostnadseffektivt svekkes. I kommunal sammenheng kan dette beskrives som å "spare seg til fant."

Ny økonomiplan 2026-2029 må inneholde endringer som gir mer varige løsninger på ubalansen i kommunens økonomi. Kommunestyret må være forberedt på at det kan bli vanskelig å finne kraftfulle tiltak som ikke utfordrer tjenestenes grunnpreg og struktur. Det finnes to veier ut av grunnleggende ubalanse i drift. Den ene er inntektsøkning og den andre er kostnadskutt og/eller effektivisering. Hvis det ikke kommer en sterkere inntektsvekst til kommunene, så er det bare en vei ut av ubalansen. Vegring og utsettelse kan forsterke utfordringen ved at ubalansen akkumuleres som udekket merforbruk i regnskapet. Da vil det bare være et spørsmål om tid før kommunen blir en Robek-kommune.

Kommunestyrets behandling av sak 52/2025 i møte den 23.06.2025:

Behandling

SV v/Anne Kolstad fremmet følgende tilleggsforslag:

"Barnehage styrkes med midler tilført fra revidert statsbudsjett til økt bemanning og redusert makspris."

Votering:

Formannskapetets innstilling - enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag fra SV - vedtatt med 24 mot 7 stemmer (H).

Vedtak

1. Kommunestyret tar delårsrapporten til orientering.

2. Investeringsbudsjett endres slik:

2a)

Investering (tall i 1000 kr)	Endring	Kommentar
Stiklestad skole	+10 000	Jf orientering i formannskap 05.06.25.
Verdal bo- og behandlingssenter byggetrinn 2	-20 000	Forskyvning til 2026
Total endring delårsrapport 2	-10 000	

2b) Forskriftskjema investering justeres i etterkant av kommunestyrevedtaket og legges fram i økonomisk rapportering i delårsrapport 3 i august.

3. Driftsbudsjett endres slik:

3a) Samfunnsutvikling, næring og landbruk økes med 2,3 mill. kroner til dekning av merutgifter feste av eiendom Ørin Sør (jf. politisk sak i FS 05.06.25).

3b) Kostnader til ny ordning AFP innarbeides i budsjettet med en økning på 10,2 mill. kroner.

Styrkingen legges sentralt på tjenesteområde administrasjon, styring og fellesutgifter inntil videre.

Kommunedirektøren får fullmakt til å justere budsjettrammen for tjenesteområdene.

3c) Utbytteinntekter fra NTE økes med 2,963 mill kroner

4. Endringene ovenfor finansieres slik:

4a) Økte inntekter fra skatt og rammetilskudd 9,3 mill. kroner, som også inkluderer kompensasjon av

økte pensjonskostnader (jf pkt 3a)

4b) Resterende merutgifter finansieres med økte renteinntekter med 3,2 mill. kroner

4c) Utbytte fra NTE avsettes til bundne driftsfond med 2,963 mill. kroner.

5. Administrative budsjettendringer vedtas

Administrative budsjettendringer vedtas i samsvar med endringer vedtatt av kommunedirektør etter fullmakt i budsjettvedtak 16.12.24 pkt 8, økonomireglement og delegeringsreglement.

- Budsjett for tjenesteområde helse og omsorg endres slik:
 - o Inntekter fra ressurskrevende tjenester økes med 0,316 mill. kroner. Merinntekter som gjelder 2024 overføres til og disponeres av tjenesteområde helse og omsorg. Endringen medfører kun at beløpet gjøres tilgjengelig for disponering av budsjettansvarlige innenfor helse, og påvirker ikke rammen for helse og omsorg.
 - o Bruk av bundet driftsfond fond økes med 0,489 mill. kroner.
- Tjenesteområde oppvekt endres slik:
 - o bruk av bundne fond reduseres ned 0,48 mill. kroner og avsetning til bundne fond reduseres med 0,504 mill. kroner
- Det foretas omdisponering mellom tjenesteområdene oppvekst og helse og omsorg med 0,612 mill. kroner. Tjenesteområdet oppvekst reduseres med med 0,612 mill. kroner med tilsvarende styrking av tjenesteområde helse og omsorg.

6. Barnehage styrkes med midler tilført fra revidert statsbudsjett til økt bemanning og redusert makspris